

Forfatteren, der er professor i geologi ved University of Southern California, har givet bogen undertitlen: A Modern Habitat of Petroleum. Hermed er antydnet et bestemt redaktionssynspunkt. Imidlertid er dispositionen lagt sådan, at der nok lægges op til en behandling af betingelserne for dannelse af jordolie, men det gøres ved at udbygge de forberedende kapitler som selvstændige håndbogsafsnit over emner som havbundstopografi, hydrografi, biologi, sedimentologi og de deraf betingede økonomisk-geografiske konsekvenser. Et rigt billedstof støtter fremstillingen. Det består i væsentlig grad af diagrammer, men selv en samling undervandsfotografier af havbundens detailformer giver illustrationsstoffet en særlig dokumentarisk værdi. Et interessant resultat af de mange undersøgelser er konstateringen af, at der i visse af de af brudlinier begrænsede bassiner for tiden foregår en voldsom sedimentophobning med stort indhold af organisk substans, der må antages at kunne udvikles til en fremtidig olielokalitet. Visse af forfatterens betragtninger angående dannelse og forbrug af jordolie skal citeres som slutvignet. Et rumfang jordolie synes som forudsætning at have haft 19.000 gange så meget aflejret organisk stof, og den olie, der på et år oppumpes i Los Angeles området, har været 150.000 år om at blive dannet. Sluttelig gør forfatteren opmærksom på et forhold, der på slående måde antyder forholdet mellem vore energiråstoffers dimensioner og solenergiens. Den energimængde, der indeholdes i de kendte ressourcer af træ, kul, petroleum, naturgas, olieskifer og uran, svarer til den varmeenergi Jorden modtager fra Solen i 3 dage.

Axel Schou.

La Topographie et la Géologie des Profondeurs Océaniques. Colloques Internationaux du Centre National de la Recherche Scientifique. Centre National de la Recherche Scientifique, 1959. 313 sider. $22 \times 27\frac{1}{2}$ cm. 15 plancher. 1 kort. 64 fig. 5 fot. 45 NF.

Møder, hvor små grupper af forskere inden for samme disciplin redegør for deres nyeste resultater og diskuterer disse, er en yderst effektiv form for befrugtende videnskabelig tankeudveksling. Det her foreliggende bind af foredrag og diskussionsindlæg fra Nice-kollokviet 1958 bekræfter i højeste grad ovennævnte påstand. I 26 afhandlinger forelægges nyt stof fra udforskning af havdybet. En række arbejder har metodisk karakter, således Houots beskrivelse af bathyscaph'en, den geniale undervandsballon, fra hvis stålkuglegondol den projektørbelyste havbund på stor dybde, der er arbejdet 2000 m nede, kan studeres ved direkte iagttagelse. En række dokumentariske optagelser af dyrelivet giver indtryk af denne ny tekniks mange muligheder. Gaskell beskriver en teknik til undersøgelse af havbundssedimenternes lagdeling ved hjælp af kunstige jordskælv. Andre afhandlinger har regional karakter. De submarine canyons behandles for Middelhavets vedkommende af Bourcart, for Californiens af Emery. Et kurvekort med 50 m ækvidistance over fastlandsskrænten fra Antibes i Frankrig og østpå omfattende Genovabugten viser, hvor detaljeret det submarine milieu nu er kendt. Et blokdiagram af Lion-bugtens canyonfurede »précontinent« giver et direkte indtryk af relieffet. Hans Holte-dahl giver en fremstilling af shelf-udformningen i egne, hvor glacialerosion indgår blandt de formende kræfter med eksempler fra shelfom-

råderne langs Norges, Spitsbergens og Nordamerikas kyster. Submarine akkumulationsforhold beskæftiger Guilcher sig med ud fra iagttagelser i skærgården ved Finistère.

Hypotetiske betragtninger over oceanbassinernes tilblivelse ud fra teorier om sammenstød med asteroider fremsætter Dietz med bl. a. studiet af månefotografier som sammenligningsgrundlag, og Heezen tager problemet om kontinentalforskydningers mulighed op til betragtning ud fra submarin-geologiske synspunkter. Samtlige afhandlinger kan ikke refereres her, men eksemplerne vil vise, at man i dette compte rendu har mulighed for på mange måder at få præsenteret en ajourført status vedrørende havbassinernes topografi og geologi.

Axel Schou.

Vernor C. Finch, Glenn T. Trewartha & M. H. Shearer: *The Earth and its Resources*. McGraw-Hill Book Company, Inc., London 1959. 584 sider. 16 × 24 cm. 461 fig. Pris 46/6d.

Denne lærebog, der er skrevet for geografistudiets første trin ved amerikanske universiteter, omfatter alle de naturgeografiske discipliner. Et redaktionelt særpræg får den ved den sammenstilling af teori og daglig praksis, der gennemføres på mange felter. I det meteorologiske afsnit omtales således iagttagelsesresultaternes anvendelse ved vejrprognose som forecasting for piloter, og de store vindhastigheder i atmosfærens højere dele belyses ved oplysning om den besparelse, flyvning med højdevinden kan betyde i tid. Californien–New York på 3 timer, når man rider på jetstrømmen i jefly! Ved redaktionen gør pædagogiske principper sig helt igennem gældende. Hvert afsnit afsluttes således med en samling spørgsmål, øvelses- og ekskursionstemaer samt vejledning til udvidet læsning. Billedstoffet består af diagrammer, kort og luftfotografier, der gennemgående er af høj faglig værdi og – takket være det glitrende papir – god reproduktionsstandard. Også ved figurredaktionen gør didaktiske principper sig gældende. Man bemærker således den nyttige sammenstilling af luftfotografi, kortbillede og morfogenetisk blokdiagramserie ved illustreringen af fænomenet appalachiske strukturer.

Visse fremstillinger domineres for meget af traditionel opfattelse; det gælder således afsnittet om kysttyperne. Inddelingen i hævnings- og sænkningkyster samt andre typer må betegnes som forældet. Efter denne inddeling vil billedet helt domineres af den ene type nemlig sænkningkysterne, idet den postglaciale eustatiske havstigning har fremkaldt den almindelige havtransgression, der gør rias-kyster til et globalt fænomen. Selv kystområder, der decideret hæves, som f. eks. den finske skærgård, fremtræder typologisk som et havtransgrederet glacialt erosionsområde, altså som sænkningkyst. Virkeligheden er så kompliceret, at den har svært ved at indpasses i så simpelt et skema. Også afsnittet om tidevand er så forenklet i fremstillingen af pædagogiske grunde, at visse fænomener som medtages, således bl. a. amplitudevariationer inden for døgnet ikke kan forklares ud fra de givne forudsætninger og skematiske figurer.

Axel Schou.